

Філенко Е.К.,

Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця,
факультет Міжнародних відносин і журналістики,
1 курс, група 6.01.291.010.21.1

ВПЛИВ МІЖНАРОДНИХ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА СВІТОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОСТІР

У сучасній системі міжнародних відносин визначилась тенденція до перерозподілу функцій між суб'єктами світової політики. Зокрема, зростає вплив недержавних (неурядових) інститутів, які ефективно функціонують як самостійні та дієві суб'єкти міжнародних відносин. Сучасні неурядові міжнародні організації (МНУО) відіграють не менш важливу роль, ніж державні чи міждержавні інституції. Неурядові структури впливають на світовий політичний процес як в глобальному, так і в регіональному вимірах; репрезентують широкі суспільні інтереси, що виходять за межі окремих держав; здійснюють безпосередній тиск на уряди; контролюють виконання міжнародних угод; забезпечують аналіз та експертну оцінку політичних проблем; сприяють ефективності та оптимізації міжнародного співробітництва [1, с. 108].

МНУО є одним з різновидів недержавних акторів, оскільки їхня діяльність не обмежена територією однієї держави. Основна ціль функціонування міжнародних неурядових організацій полягає в акумуляції та захисті інтересів громадян у різних сферах суспільного життя. У міжнародній системі вони представлені у вигляді інституцій, які не залежать від держави та є поза бізнесом, а також здійснюють свою діяльність у різних сферах громадянського суспільства, таких як: освіта, охорона здоров'я, екологія, наука, спорт, економіка, гуманітарна допомога, захист прав людини, демографія, безпека, релігія тощо. Важливо зазначити, що МНУО досягають своїх цілей різними методами: працюють самостійно або в коаліціях; застосовують емоційні методи впливу (гучні протести і демонстрації) чи дипломатичні методи (превенція, переговори, медіація); протистоять владі чи тісно з нею співпрацюють [2, с. 121].

У світовій політиці міжнародні неурядові організації забезпечують розширення варіативності і гнучкості політики держав, пропонують такі

варіанти дій і рішень, які раніше не розглядались і не аналізувались; допомагають політикам краще зрозуміти сутність і особливості тієї сфери діяльності, за яку вони несуть відповідальність, а також зрозуміти завдання, що потребують виконання із врахуванням інтересів громадськості. Крім того, неурядові інститути організовують обговорення та вирішення зовнішньополітичних проблем поза межами традиційних урядових каналів, на самостійно створених «форумах неурядових міжнародних організацій». У такому випадку вони виконують функцію соціалізації нових політичних інститутів, рухів до міжнародного співтовариства, виступають агентами глобального громадянського суспільства, представляють і захищають інтереси громадян, чії права порушуються; здійснюють моніторинг діяльності урядів, формуючи в такий спосіб елементи системи політичних стримувань та протипаг на глобальному рівні [2, с. 122-123].

Отже, на початку третього тисячоліття неурядові організації утвердились як глобальні та впливові учасники міжнародних відносин. Вони стали невід'ємними елементами міжнародно-правової системи і беруть безпосередню участь у глобальному управлінні. Їх кількість і міра впливу на світову політику постійно зростають, як збільшуються і сфери їхньої взаємодії з державами та іншими впливовими акторами, зокрема з міжнародними міжурядовими організаціями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Горбатюк С. Є. Міжнародні неурядові організації як суб'єкти забезпечення соціогуманітарної безпеки / С. Є. Горбатюк // Вісник Нац. академії державного управління при Президентіві України. Серія : Державне управління. – 2017. – № 4. – С. 107-114.

2. Ільницька У. Процес інституціоналізації неурядових міжнародних організацій у світовій політиці / У. Ільницька // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. – 2013. – Випуск 25. – С. 119-123.

Науковий керівник: кандидат соціологічних наук,
доцент **Жеребятнікова І.В.**